

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sha'arei Tefillah Publication

29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת בשלח
SHABBOS PARSHAS BESHALACH
יג' שבט תשנ"ט JANUARY 30, 1999

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 5:10	שקיעה/יום השבת - 5:10
זמן קריאת שמע/מ"א - 9:04	זמן קריאת שמע/גרי"א - 9:40
צאת הכוכבים/מערב - 6:00	לשיטת רבינו תם - 6:22

מדעת עליון

ולא נחם אלקים דרך ארץ פלישתים כי קרוב הוא וכו' (יג-יז)
הנה יש לעיין בדברי הדעת זקנים מבעלי תוספות שכתבו כאן וז"ל כי קרוב הוא כלומר, העם (בני"י) קרוב של הקב"ה שנא' "לבני ישראל עם קרובי". ולכך לא הנהיגם כמנהגו של עולם וכו' ועוד, אמר הקב"ה אם אני מוליכם דרך הישר עכשיו, מחזיקין איש בשדהו ובכרמו ומבטלין תלמוד תורה. אבל אני אוליכם ארבעים שנה דרך המדבר ויאכלו המן וישתו מי באר ותתישב גופן עכ"ל בעלי התוספות ז"ל.

ושמעתי פעם ממורי ורבי הר"ר שלמה אייזענברגער שליט"א, ר"מ בשיבת טעלי, שמכאן אנו לומדים גודל החשיבות של לימוד התורה לבני נישואין, שילכו מיד אחר חתונתם כדי ללמוד ולתמוד כאברכים ב"כולל". הנה יש אנשים שצריכים להיות בעלי מלאכה מאיזה טעם שיהיה - או כדי לפרנס משפחתם, או שחושבים שאין להם היכולת לשבת כל היום בשיבה - מ"מ בתחילת הליכתם בחיים, מוכרחים הם להמציא את עצמם במחיצות של תורה ועבודת ה', כדי להיות מושפע מהקדושה שישאר אתם כל ימי חייהם. דאלי"כ יהיה כ"א עסוק תמיד במלאכתו ויבטל ת"ת, ולא יהיה להם שום עניני רוחני על מה לחיות, וימצאו עצמם ריקים מעבודת ה' כל ימי חייהם, ר"ל.

ויהי ידיו אמונה עד בא השמש וגו' (יז-יב)

פ' הר"ר אליעזר פרידמאן שליט"א בס' הדרת ירמיה שאפשר להיות

וירא ישראל את היד הגדולה.... ויראו העם ויאמינו בה'.... אז ישיר (יד-לא)

The Medrash tells us that after Bnei Yisroel saw the splitting of the sea and the Egyptians drowned, they worked to purify their hearts to reach a towering level of Emunah and fear of Heaven. Only then, did they merit the unique gift of שירה - singing Hashem's praises. The question remains though, the miracles of Krias Yam Suf were an astounding display of Hashem's mastery over natural forces, where even the lowliest of maid-servants saw divine revelations. If so, why didn't the Jews respond immediately and naturally with feelings of belief and fear of Hashem? Why did they even have to think about it?

R' Henech Leibowitz Shlit"z provides an incredible insight: While most fears occur naturally in the human psyche, fear of Hashem and divine punishment do not come instinctively. Man can only acquire these feelings by exerting effort and concentration on the sublime reward for righteousness and the fearsome punishment for wrongdoing. Bnei Yisroel would not have merited Hashem's Shechinah and the gift of Shirah had they not worked on themselves to purify their hearts and acquire fear of Heaven. We too, must work to acquire these lofty traits and Middos.

הלכה ברורה בענין הלכות שבת

If one was walking in a public domain on Shabbos and discovered he was carrying something in his hand or pocket, he should do as follows:

If he discovered the item while actually walking (in motion), he should not stop walking, for he must avoid completing the Melachah in the usual fashion. Rather he should continue on his way and attempt to set the item down in an unusual manner. If the item is in his hand, he should not put it down gently, but rather drop it while walking. If it was in his pocket, he should turn the pocket inside out and cause the item to fall out. If the item is valuable and may break if it falls, he should try to hold it on the back of his hand and while walking, lean over and gently set it down. If he discovered the item while standing still, he should not start walking, but rather should drop the item in the unusual manner.

לעילוי נשמת זקני הגה"צ מו"ר יצחק הופמן ע"ה זצוק"ל

נפטר ח' שבט תשמ"ח - תנצב"ה

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

remained in that place for Kol Nidrei, and Shacharis. The man did not disappoint him as he continued to display an incredible amount of יראת שמים and humbleness, all the while crying and sobbing during davening.

However, R' Yonason's satisfaction at having found this humble man was short-lived. During Krias Hatorah, the old man was called up to the Torah for "רביעי". As he neared the Bimah, the man angrily uttered to the Gabbai, "For that boor beforehand, you gave "שלישי", whereas for me, all I'm worthy of is "רביעי"? Am I not at least as Choshuv as him?"

R' Yonason, and the entire congregation, were stunned. Finally, R' Yonason went over to the man and asked him, "I don't understand. How could you say this after you just got through saying "עפר אני בחיי"?"

"Who was I talking to?" asked the old man. "To the Ribono Shel Olam I said these words, for as far as Hashem is concerned I am dust. But as far as that simpleton is concerned, I am more Choshuv and to be respected!"

Said R' Meir Shapiro ZT"L, "Avrohom Avinu said "ואנכי עפר ואפר" - *I am but dust and ash* - to who? To Hashem. But Moshe Rabbeinu said "וינחנו מה" - *What are we* - to who? To those who criticized Hashem and were lesser than him. Such was the greatness of Moshe Rabbeinu!"

TORAH GEMS

ויהי בשלח פרעה את העם וכו' (יג-ז)

The Gemarah in Megilla (י) teaches us that wherever the word "ויהי" - *And it was*, is written, it implies sorrow and pain. What sorrow could possibly have come about from Bnei Yisroel's exodus from Egypt?

The Tzaddik R' Tzadok Hakohen ZT"L explains that the purpose of the ten plagues that Hashem brought upon the Egyptians was to instill and develop in the hearts of Bnei Yisroel, a belief and deep desire for freedom and emancipation, not just physically, but also spiritually from the corruption and iniquity of Mitzrayim. They should want to be rid of the contamination and idol-worship of Egypt of their own free will.

However, after all the Makkos and miracles that they saw, the Torah tells us "ויהי בשלח פרעה את העם" - *And it was when Pharaoh sent out the nation*. Bnei Yisroel did not leave the iniquity of Egypt of their own free will - rather Pharaoh forced them. This is the sorrow and tragedy!

שהאדם מאמין בה' שהוא מנהיג את העולם, ושהוא זן ומפרנס לכל, וגם שמזונותיו של האדם קצובין לו. ומ"מ הוא משתדל בכל כחו ובכל לבו להמציא מזונות לעצמו ולמשפחתו. והוא כאילו מאמין שהכל תלוי "בכחי ועוצם ידי", שהרי אם הוא מאמין אמיתי בהקב"ה, למה עוסק במלאכתו יומם ולילה עד שאין לו זמן לרוחניותו.

אמנם החסרון באיש הזה הוא שאמונתו מונחת רק בראשו, כלומר, הוא יודע בידיעה גמורה שהקב"ה הוא המפרנס לכל, אבל כל זמן שכל עצמותיו אינם מרגישים אמונה זו, הגוף עושה שלו - והוא שוכח מה שבשכלו. וזהו "ויהי ידיו אמונה" - שגם ידיו של משה רבינו היו מרגישים אמונה זו, כי מה שבראשו של האדם צריך למלא את כל מהותו ומציאותו.

ויש לרמז ענין זה - שהעיקר שצריך לדעת הוא שהראש והשכל צריך להנהיג את הגוף - גם במצות תפילין, שאפ"ל דמטעם זה, התפילין של יד הוא על יד כחה (יד שמאל). כלומר, שהיד הולכת אחר הראש כי היא חלשה ואין בכחה לפעול פעולות טובות אם אינה הולכת עם הראש, כי באמת היא רק טפלה אל הראש.

מעשה אבות....סימן לבנים

בשמעו את תלונותיכם על ה' ונחנו מה כי תלינו עלינו וגו' (טז-ז)

Every Erev Yom Kippur, while the congregation would daven Minchah, it was the custom of R' Yonason Eibenschutz ZT"L to carefully observe and seek out which one of the people davening exemplified purity, humbleness and a broken heart in his prayers. He would then stand next to that man during the davening, for inspiration, so that his prayers should also be pure and accepted in Heaven.

One year, R' Yonason observed an elderly, simple man shaking with emotion as he davened, crying uncontrollably with tears rolling down his cheeks and onto his Machzor. R' Yonason edged closer to this man and when he finished the Shemonah Esrai, he heard him whisper to himself, "עפר אני בחיי קל וחומר במיתתי" - *Like dirt I am in life, so much more so when I die*. R' Yonason was duly impressed with the pure and holy thoughts of this old man. "This man davens with a broken heart. He must be a true G-d fearing Jew!"

R' Yonason made it his business to daven next to this old man and he